

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΗ
ΓΙΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΝΕΑΣ
ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΣΕ ΟΛΟ ΤΟ ΠΛΗΡΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΗ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΑ ΣΤΗ ΒΗΘΛΕΕΜ ΣΩΤΗΡΑ ΧΡΙΣΤΟ

Τιμιώτατοι ἄδελφοὶ Ἱεράρχες καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Ἀφοῦ ἀξιωθήκαμε καὶ πάλι νὰ φθάσουμε στὴ μεγάλη ἐορτὴ τῆς κατὰ σάρκα Γέννησης τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, δοξολογοῦμε τὴν «ἄφραστη καὶ ἀκατάληπτη συγκατάβαση» τοῦ Σωτῆρος τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καὶ Λυτρωτῆ ἀπάσης τῆς κτίσεως ἀπὸ τὴ φθορᾶ, ἀναβοῶντας μαζὶ μὲ τοὺς Ἀγγέλους «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνῃ, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»¹.

Ὁ Χριστὸς ἀποκαλύφθηκε ὡς «Ἐμμανουήλ»², ὡς «Θεὸς μεθ' ἡμῶν» καὶ «ὑπὲρ ἡμῶν», ὡς Θεὸς πλησίον ἐνὸς ἐκάστου ἀπὸ ἐμᾶς, ὡς «καὶ πιὸ κοντὰ μας ἀκόμα καὶ ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἰδίους»³. Ὁ «ὁμοούσιος» τῷ Θεῷ Πατρί προαιώνιος Λόγος, καθὼς δογματίσει ἡ Πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος στὴ Νίκαια, τῆς ὁποίας ἡ χιλιοστὴ ἐπτακοσιοστὴ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τιμήθηκε ὅπως ἔπρεπε ἀπὸ τὸν χριστιανικὸ κόσμον κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, «ὁμοιώνεται μὲ τὸ ἴδιο τὸ δημιουργημά του», ἀφοῦ σαρκώθηκε ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, «γιά νὰ κάνει τοὺς ἀνθρώπους θεούς».

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῶν Χριστουγέννων διακηρύσσει ὅτι ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ «ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως», ἀποκάλυψε τὸ «ὑπερβατικὸ καὶ καθολικὸ νόημα» τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἱστορίας, τὴν ἀλήθεια, ὅτι μόνον ἡ χριστιανικὴ πίστις μπορεῖ νὰ ἱκανοποιήσει πλήρως τὶς βαθύτερες ἀναζητήσεις τοῦ νοῦ καὶ τὴ δίψα τῆς καρδίας, ὅτι «ἡ σωτηρία δὲν ὑπάρχει σὲ κανέναν ἄλλο»⁴ παρὰ μόνον στὸ

¹ Λουκ. β', 14.

² Ματθ. α', 23.

³ Νικολάου Καβάσιλα, *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*, ΣΤ', PG 150, 660.

⁴ Πράξ. δ', 12.

Χριστό. Ἐκτοτε, «ἡ γνῶσις», ἡ ὁποία «φέρει ὑπερηφάνεια»⁵, κρίνεται μὲ βάση τὰ λόγια τοῦ Κυρίου «Γνωρίστε τὴν ἀλήθεια καὶ ἡ ἀλήθεια θὰ σᾶς ἐλευθερώσει»⁶.

Τὸ ὑπέρολογο γεγονός τῆς Ἑνσαρκώσεως βιώνεται καὶ ἐπαναλαμβάνεται πνευματικὰ στὴ ζωὴ τῶν πιστῶν, ἐκείνων ποὺ ἀγαποῦν τὴν ἐμβάνιση τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὅπως γράφει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, «Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ γεννήθηκε μία φορὰ κατὰ σὰρκα, ἀλλὰ ἀπὸ φιλανθρωπία γεννιέται πάντοτε κατὰ πνεῦμα μὲ τὴ θέλησή του γιὰ χάρις ὅσων τὸ ἐπιθυμοῦν»⁷. Μὲ τὴν ἔννοια αὕτη, ὁ ἐορτασμός τῶν Χριστουγέννων, τῆς Σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς κατὰ χάρις θέωσης τοῦ ἀνθρώπου, δὲν μᾶς στρέφει πρὸς ἓνα γεγονός τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ μᾶς κατευθύνει πρὸς τὴν «μέλλουσα πόλη»⁸, πρὸς τὴν αἰώνια Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Σὲ ἓνα κόσμος, ὅπου ἡχοῦν οἱ πολεμικὲς ἰαχὲς καὶ ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων, διασαλπίζεται τὸ ἀγγελικὸ μήνυμα «ἐπὶ γῆς εἰρήνη», ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου μακαρίζει τοὺς «εἰρηνοποιούς» καὶ ἡ Ἁγία Ἐκκλησία του δέεται στὴ Θεία Λειτουργία «ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν εἰρήνης» καὶ «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». Ἡ γνήσια πίστις σὲ ζωντανὸ Θεὸ ἐνδυναμώνει τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ τὴ δικαιοσύνη, ἀκόμη καὶ ὅταν αὐτὸς βρίσκεται ἐνώπιον ἀνυπερβλήτων, κατ' ἀνθρώπον, ἐμποδίων. Ὅπως μὲ Θεία ἔμπνευση δηλώνεται στὸ Μήνυμα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν πρώτη δεκαετηρίδα τῆς ὁποίας θὰ ἐορτάσουμε κατὰ τὸ ἐπερχόμενο ἔτος, «τὸ λάδι τοῦ θρησκευτικοῦ βιώματος πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ ἐπουλῶναι πληγὲς καὶ ὄχι γιὰ νὰ ἀναζωπυρώνει τὴ φωτιὰ τῶν πολεμικῶν συρράξεων»⁹.

Τὸ Εὐαγγέλιο τῆς εἰρήνης ἀφορᾷ ἐξόχως ἐμᾶς τοὺς Χριστιανούς. Θεωροῦμε ἀνεπίτρεπτη τὴν ἀδιαφορία γιὰ τὴ διάσπαση τῆς Χριστιανοσύνης, ἰδίως ὅταν αὕτη συνοδεύεται ἀπὸ φονταμενταλισμὸ καὶ ρητὴ ἀπόρριψη τῶν διαχριστιανικῶν διαλόγων, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τελικὸ σκοπὸ τὴν ὑπέρβαση τῆς διαιρέσεως καὶ τὴν ἐπίτευξη τῆς ἐνότητας. Τὸ χρέος τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴ χριστιανικὴ ἐνότητα εἶναι ἀδιαπραγμάτευτο. Στὴ νέα γενιὰ τῶν Χριστιανῶν ἀνήκει ἡ εὐθύνη τῆς συνεχίσεως τῶν προσπαθειῶν τῶν πρωτεργατῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τῆς δικαιώσεως τῶν ὁραμάτων καὶ τῶν μόχθων τους.

Ἀνήκουμε στὸ Χριστό, ὁ ὁποῖος εἶναι «ἡ εἰρήνη μας»¹⁰ καὶ ἡ «ὀλοκληρωμένη χαρὰ» στὴ ζωὴ μας, ἡ «εὐδοκία» ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴ βεβαιότητα ὅτι «ἦρθε ἡ ἀλήθεια» καὶ «πέρασε ἡ σκιά», ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι πιὸ ἰσχυρὴ ἀπὸ τὸ μῖσος καὶ ἡ ζωὴ πιὸ ἰσχυρὴ ἀπὸ τὸ θάνατο, ὅτι τὸ κακὸ δὲν ἔχει τὸν τελευταῖο λόγον στὴ ζωὴ τοῦ

⁵ Πρβλ. Α΄ Κορ. η΄, 1.

⁶ Ἰωάν, η΄, 32.

⁷ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, *Κεφάλαια διάφορα θεολογικά τε καὶ οἰκονομικά*, Ι, η΄, PG 90, 1181.

⁸ Ἐβρ. ιγ΄, 14.

⁹ Μήνυμα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν Ὁρθόδοξο λαὸ καὶ κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως, § 4.

¹⁰ Ἐφεσ. β΄, 14.

κόσμου, τὴ ὁποία κατευθύνει ὁ Χριστός, ὁ «χθὲς καὶ σήμερον ὁ ἴδιος καὶ τοὺς αἰῶνες»¹¹. Αὐτὴ ἡ πίστις πρέπει νὰ διαλάμπει καὶ νὰ ἀποκαλύπτεται στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τιμοῦμε τὰ Χριστούγεννα καὶ τὶς ἄλλες ἐκκλησιαστικὰς ἐορτὰς. Ὁ ἐορτασμός ἐκ μέρους τῶν πιστῶν ποὺ τέρπει τὸ Θεὸ ὀφείλει νὰ μαρτυρεῖ τὴ μεταμορφωτικὴ δύναμις τῆς πίστεως στὸ Χριστὸ γιὰ τὴ ζωὴ μας, νὰ εἶναι καιρὸς εὐδοκίας καὶ πνευματικῆς εὐφροσύνης, βιώσεως ἐκείνης τῆς ἀνεκκλήτης «μεγάλης χαρᾶς»¹², ἡ ὁποία εἶναι «συνώνυμος τοῦ Εὐαγγελίου».

Ἰερώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἀδελφοὶ καὶ ἀγαπητὰ τέκνα,

Κατὰ τὸ ἔτος 2026, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία τιμᾷ τὴ συμπλήρωση 1400 ἐτῶν ἀπὸ τῆς 7^{ης} Αὐγούστου 626, ὅταν ἐψάλη «ὀρθοστάδην» ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος, κατὰ τὴν Ἱερὴ Ἀγρυπνία στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Παναγίας Βλαχερνῶν, σὲ ἔκφραση εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, γιὰ τὴ διάσωση τῆς Κωνσταντινούπολης ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴ ἐχθρῶν δυσμενῶν. Μὲ τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ ἐπέτειο, ἡ Ἐπετηρίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἔτους 2026 ἀφιερώνεται στὴν ἀνάμνηση τοῦ σημαντικοῦ αὐτοῦ γεγονότος γιὰ τὴν παράδοσιν καὶ τὴν ταυτότητά μας, οἱ ὁποῖες εἶναι ἀδιάσπαστα καὶ βαθεῖα συνυφασμένες μὲ τὴν τιμὴ πρὸς τὴν ἀειμακάριστη καὶ παναμώμητη Μητέρα τοῦ Θεοῦ μας καὶ Ὑπέρμαχο Στρατηγὸ τοῦ Γένους.

Στὸ πνεῦμα αὐτό, κλίνοντας τὸ γόνυ ἐνώπιον τῆς Βρεφοκρατούσας Μαριὰμ καὶ προσκυνώντας τὸν Θεὸ Λόγο ποὺ ἀνέλαβε τὴ δική μας μορφὴ, εὐχόμεστε σὲ ὅλους σας εὐλογημένο τὸ Ἅγιο Δωδεκαήμερο, καλλίκαρπο δὲ σὲ ἔργα ἀγαθὰ καὶ πλήρη θείων δωρημάτων τὸ νέο ἔτος τῆς χρηστότητας τοῦ Κυρίου, στὸν ὁποῖο πρέπει κάθε δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνηση, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ σὲ ὅλους τοὺς αἰῶνες. Ἀμήν!

Χριστούγεννα 2025

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεὸ εὐχέτης ὅλων
σας.

¹¹ Ἐβρ. ιγ', 8.

¹² Πρβλ. Λουκ. β', 10.